

LEGENDARNA DESA MUCK

Pred njenim prihodom je ura v cerkvenem zvoniku odbila poldne. Skupaj sva odšli k njej domov, trema je popustila predvsem z njeno pomočjo. Prijeten domač prostor, kava, prijazen kuža ob mojih nogah ... počutila sem se skoraj kot doma. A glej ga zlomka, sedaj, ko to pišem, je trema spet tu! Najbolj brana slovenska pisateljica, po duši gledališčnica, predvsem pa mama – vse to in še kaj je legendarna Desa Muck.

Večina vas pozna z javnih nastopov in po vaših knjigah.
Desa Muck: Ja, naporno je, da ljudje od tebe nenehno pričakujejo dobro voljo in štosiranje. Vloga je vloga. Vanjo je vloženo veliko dela, toda kljub temu je samo vloga, in ne tisto, kar je človek.

V svojih nastopih in pisani besedi ste kritični in odkriti. Delujete trdno, pa ste tudi v resnici takšni?
Desa Muck: Trdna nisem, vsaka mašina se enkrat znuca, tudi jaz. (smeh) Zanimivo, da nisem ne trmasta ne posebno pogumna, kako da mi uspeva – ne vem. Imam pa močan nagon po preživetju, zlasti skrb za svoje mladiče, da tako rečem. To me žene naprej in zdržim vse, česar sicer verjetno ne bi.

O sebi in svojih težavah pišete lahko, s podtonom ...
Desa Muck: Sem zelo radovedna, to me žene naprej; verjetno sem tudi že nekoliko odvisna od težav. Če jih nimam, kar je zelo redko, (smeh) nastopita praznina in dolgčas. V trenutkih obupa in reševanja problema travmiram in pišem oporoke, vendar mi je vsaka nova stvar izziv in izzive imam rada. So pa naporni in vsakič imam občutek, kot da sem na koncu. Posebnih sposobnosti in moči nimam; bila sem močnejša, močna se nisem počutila nikoli. Če ne bi imela otrok, verjetno tega, kar sem naredila, vsega, kar sem, ne bi dosegla.

Veliko stvari ste počeli in doživeli, mnogokrat se pojavi beseda neprilagojena. Kdaj se pojavi pisanje?
Desa Muck: Dobre spise sem pisala že prej (smeh), za kaj več pa dolgo nisem imela potrebne discipline in samozavesti. Pred tridesetimi leti sem za preživetje pisala ljubezenske romane, občasn kakšen scenarij. Spet me je življenje prisililo v resno pisanje s prihodom otrok. Če se ne bi obrnilo tako, bi se morda zažurala ali poročila s kakšnim bučkom in se šla do smrti gospodinjo, ga recimo na skrivaj pila. (smeh) Ne vem, ali bi se izteklo dobro. Lahko pa bi me odneslo v Tibet in bi postala budistični duhovnik, kdo ve. O tem nima smisla razmišljati. Pot s tremi otroki v tem poklicu je naporna, zares redki si to dejansko predstavljajo. Prostega časa nimam, če čas najdem, takrat počnem stvari, ki me veselijo in zanimajo. Za takšen način življenja plačujem visoko ceno, trpi predvsem zdravje.

Kakšen je vaš ustvarjalni proces? Knjige pišete po naročilu?
Desa Muck: Ja. Vse moje knjige so napisane po naročilu. Ustvarjalni proces? Včasih sem potrebovala pritisk, stres, ki sem si ga ustvarila sama. Bila sem učinkovitejša. Sedaj ne več.

Znano je, da knjige napišete hitro?
Desa Muck: O tem ne govorim rada, čeprav je res. Nisem disciplinirana, vendar ko začnem in steče, ne vstanem od računalnika, zadnje dni pred koncem niti ne spim. Knjige za odrasle pišem na vsaki dve leti, ker je to res izčrpavajoče, tako psihično kot fizično. Od ene do druge potrebujem leto dni, da se regeneriram. Vsaka me skoraj ubije, dobesedno. (smeh)

Vendar so v tem poslu tudi prednosti, na primer svoboda?
Desa Muck: Zaradi moje neprilagojenosti, ki ste jo že omenili, sem tudi pustila službo in zaživela, kot živim sedaj. To je le prestop iz enega v drug sistem. Nekoliko bolj negotov, ki zahteva angažiranje in napore na drugih področjih. Stres traja 24 ur na dan. Pred vsako premiero, nastopom ali začetkom pisanja knjige se sprašujem: zakaj nisem raje na primer šivilja.

Kakšni ste, kadar ste sitni? Cinični, pikri?
Desa Muck: Ne, takrat sem dobre volje, pa me ne razumejo vedno. Kadar sem sitna, se potegnem vase in se umaknem. Renčim in se smilim sama sebi. Kadar nisem sitna, sem zelo komunikativna in verjetno od tod tudi potreba po komunikaciji s publiko, nastopanje in delo v teatru. Tudi tega sem se lotila pozno, ker me je zanimalo, ali bom znala. Dober in zanimiv občutek je moč vzbujanja čustev, od smeha do joka publike. Zelo me fascinira nastajanje predstave, timsko delo. Rada imam igralice.

Ste se kdaj lotili pisanja z namenom, »da nekaj ostane za vami«?
Desa Muck: Nikoli. O tej možnosti nisem nikoli prej razmišljala. Zadnji dve leti se šele zavedam tega, da bo za mano nekaj ostalo. Na pisanje sem gledala kot na poklic, obrt, na nekaj, kar delaš za preživetje. Nikoli nisem gledala na to kot na poslanstvo. Svoje literature nisem nikoli smatrala za resno. Pisati in napisati dobro, svoje pisanje dojemam kot veliko odgovornost. Kdor ne piše za denar in se preživlja z državnimi podporami, takrat lahko temu rečemo hobi. Če se ti ni treba ukvarjati s preživetjem, se lahko greš visoko umetnost za zanamce. Poslanstvo, če že, je moje – biti mama.

Skoraj z vsakim vprašanjem se dotakneva vaših hčera, družine. Koliko so stare mladenke? Kakšna mama ste, konservativna?
Desa Muck: Moje punce so stare 21, 18 in 14 let. Če jih vprašam, sem zelo konservativna. (smeh) Dve živita doma, najstarejša je v Ljubljani. Kot vsi starši imam pravila, ki so odvisna tudi od ocen v šoli. Ne pričakujem petic, tudi nezadostna ocena ni tragedija, brez pravil pa pač ne gre.

Okolje, kjer živite, je prijaznejše od mestnega.
Desa Muck: To je res. Drog in vsega tega je manj. Vendar to ni razlog, da živimo tu, vsem nam bolj ustreza. Jaz v mestu ne bi mogla več živeti. Tu imamo mir, zaradi katerega smo se tudi preselile sem.

Je res, da imate ob svojih mačkah in kužku tudi konja?
Desa Muck: Ja. To je bila hitra odločitev kot posledica dolgoletnega moledovanja in nagovarjanja hčera. V začetku se mi je ideja zdela povsem neizvedljiva, nato se je pokazala možnost in sedaj ga imamo tu blizu v jahalni šoli Viktorija. V najboljši jahalni šoli! To morate napisati! (smeh)

Vi tudi jezdit?
Desa Muck: Tudi. No, nekaj ur imam za sabo, potem sem se malo zbala za kolke. Odnehala nisem, ježa mi je všeč in našega konja obožujem.

Verjamate v naključja?
Desa Muck: V naključja ne verjamem. Gre za vzorec. Verjamem v akcijo in reakcijo. O tem nerada govorim, pa ne da ne maram »duhovnosti«. Ne maram ljudi, ki od tega živijo ali to doživljajo kot neko poslanstvo, se zaradi tega čutijo vzvišene ... Niso mi všeč poenostavljanja in spremljevalni pojavi. Sama za nobeno stvar ne upam trditi, da je takšna in nič drugačna. Ljudje, ki to počnejo, so mi sumljivi.

Katera žival bi bili, če bi bili ...?
Desa Muck: Vsaka, katerakoli, razen človek. Bila bi recimo žival, ki se ji dobro godi. Bila bi moja mačka. Ne bi bila ogrožena živalska vrsta ali privezan pes. (smeh)

Ste z ogroženo živalsko vrsto želeli povedati kaj več?
Desa Muck: Niti ne! (smeh) Samohranilka, s tremi otroki, v mojem poklicu, ni ogrožena, temveč neobstoječa vrsta, vsaj pri nas. Sem edini živeči primerek. (smeh)

Če bi živeli kje drugje, bi verjetno že lahko živeli od plodov svojega dela, glede na to, da ste najbolj brana pisateljica in poleg tega še aktivna v teatru?
Desa Muck: Ja, v Sloveniji sem začela pisati literaturo za mladostnike, ki je prej pri nas ni bilo. Napisala sem prvi slovenski ženski žanrski roman Panika. Od tega nimam veliko, zlasti ne prihrankov, prej kredite.

Kaj bi poudarili kot svojo najboljšo in najslabšo značajsko lastnost?
Desa Muck: Slabih lastnosti se prej spominim. Recimo pomanjkanje delovnih navad in samodiscipline, pa to, da ne znam z denarjem. Slaba lastnost je morda tudi odvisnost od računalniških igraric. (smeh) Dobra pa morda ta, da se pač, ko te življenje podre, poberem in grem naprej, kar spoštujem tudi pri drugih. (Takrat pride mimo hčerka Urša, ki pristavi, da je odpuščanje najboljša mamina lastnost. Op. a.)

Kje se vidite čez deset let?
Desa Muck: Nekaj idej imam. Imela bi, če bo le izvedljivo, azil za konje, ker konji so ena redkih stvari, ki me še osrečuje in mi ne škoduje. (smeh)

Intervjujev ne marate, zato sem vesela, da ste se mi pustila prepričati. Hvala.
Desa Muck: Kot že večkrat, sem skoraj »neprostovoljno« pristala. Namesto ne sem rekla ja, ker sem imela občutek, da ne boste odnehali, kar je tudi del vašega posla. Sem prestala. (smeh)
Barbara Rahne

Vir: ZaUspeh / september 2008 /

Qulinarica.com

author [Darja Abram](#)

kategorija [Poslovne tematike](#)

datum 30.07.2010

qulinarica.com/articles/legendarna-desa-muck